

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.18/2022/7.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2022. november 23.
Az ügy tárgya: rongálás vétsége és más bűncselekmény
Terhelt: ...
Elsőfok: Gödöllői Járásbíróság, 4.B.212/2019/46., ítélet, tárgyalás, 2021. január 19.
Másodfok: Budapest Környéki Törvényszék, 2.Bf.293/2021/6., ítélet, tanácsülés, 2021. szeptember 17.
Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára
Rendelkező rész

A Kúria a rongálás vétsége és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt felülvizsgálati indítványát elbírálva a Gödöllői Járásbíróság 4.B.212/2019/46., illetve a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.293/2021/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Gödöllői Járásbíróság a 2021. január 19-én kihirdetett 4.B.212/2019/46. számú ítéletével a terheltet rongálás vétsége [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és garázdaság vétsége [Btk. 339. § (1) bekezdés] miatt halmazati büntetésül 150 napi tétel – napi tételenként 1.000 forint, összesen 150.000 forint – pénzbüntetésre ítélte.

[2] A terhelt által bejelentett fellebbezés folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. szeptember 17-én meghozott 2.Bf.293/2021/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a terheltet büntetés kiszabása helyett 2 évre próbára bocsátotta, egyebekben pedig a járásbíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] **II.** 1. A terhelt a 2021. szeptember 21-én kelt beadványában az „Országos Bírósági Hivatal és az Országos Bírói Tanács Büntetőjogi Kollégiumai részére” címzett beadványában „panasszal élt” és feljelentést tett ismeretlen tettes ellen.

[4] Indokai szerint a Budapest Környéki Törvényszék annak ellenére tartotta meg a távollétében a 2021. szeptember 17-ére kitűzött tanácsulást, hogy a másodfokú eljárás során jelezte az eljárási cselekményen való részvételének szándékát. Álláspontja szerint ugyanis a Be. 427. § (1) bekezdése nem zárja ki a tanácsülésen való jelenlétét, sőt, a Be. 428. § (1) bekezdés a) pontja azt kifejezetten kötelezővé is teszi, ha nem mondott le a jelenlét jogáról. Ilyen nyilatkozatot pedig egyáltalán nem tett.

[5] Az Országos Bírósági Hivatal a terhelt beadványát megküldte az alapügyben eljáró bíróságok részére, majd a Gödöllői Járásbíróság azt felülvizsgálati indítványként továbbította a Kúria részére.

[6] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.36/2021/3. számú átiratában a terhelt felülvizsgálati indítványként értékelt beadványát alaptalannak tartotta.

[7] Az átirat szerint a másodfokú bíróság a Be. 598. § (2) bekezdése alapján tűzött ki tanácsulást a terhelt által bejelentett fellebbezés elbírálására, és az 598. § (4) és (5) bekezdésében, valamint a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 211. § (6) bekezdésében írt szabályokkal összhangban tájékoztatta a terheltet a tanácsülés kitűzéséről, annak időpontjáról, a tanács összetételéről, valamint arról, hogy tizenöt napon belül a más által bejelentett fellebbezésre, indítványra vagy nyilatkozatra észrevételeket tehet, illetve e határidőn belül nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését indítványozhatja. Ehhez képest a terhelt a tájékoztatás részére történt kézbesítését követően a törvényi határidőben nem élt nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését célzó indítvánnyal.

[8] Az ekként a Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint az eljárási szabályoknak megfelelően megtartott tanácsülésen a terhelt jelenléte a Be. 427. § (1) bekezdése alapján kizárt volt.

[9] Kifejtett érvei alapján a Legfőbb Ügyészség a támadott ítélet hatályában fenntartására tett indítványt.

[10] **III.** A felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[11] 1. A rendes bíróságok gyakorlatában a beadványok elbírálásának alapvető rendező szerint azokat nem megnevezésük, hanem tartalmuk szerint kell megítélni (BH 2003.355.). Az Alkotmánybíróság gyakorlata ugyanezt a rendező elvet követi {3227/2013. (XII. 12.) AB végzés [14] bekezdés, 3156/2013. (VII. 24.) AB végzés [14] bekezdés}.

[12] Tartalma szerint pedig a terhelt a beadványában a büntetőeljárás szabályainak megszegését panaszolta, amelynek orvoslására a törvény – alapos hivatkozás mellett – kizárólag felülvizsgálati eljárás keretében biztosít lehetőséget.

[13] Erre figyelemmel a Kúria a részére továbbított, feljelentésként megnevezett terhelti beadványt felülvizsgálati indítványként bírálta el.

[14] 2. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügyszólató határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[15] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező

eljárási szabálysértést valósít meg, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[16] A felülvizsgálati indítvány szerint a hivatkozott abszolút eljárási szabálysértés a fellebbezés elbírálására kitűzött tanácsülésnek a terhelt távollétében való megtartásával állt be.

[17] 3. Az ügyiratokból kiolvashatóan a Budapest Környéki Törvényszék az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezés elbírálására 2.Bf.293/2021/3. szám alatt 2021. június 11-én – 2021. szeptember 17-én 11 órára – tanácsulást tűzött ki. A tanácsülés kitűzéséről tájékoztatta a terheltet. Tájékoztatta továbbá, hogy a más által bejelentett fellebbezésre, indítványra vagy nyilatkozatra tizenöt napon belül észrevételeket tehet, és e határidőn belül nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését indítványozhatja. Figyelmeztette egyúttal, hogy a tanácsülésen csak a tanács tagjai és a jegyzőkönyvvezető vehetnek részt.

[18] A tájékoztatás szabályszerű kézbesítése a terhelt részére 2021. június 21-én megtörtént.

[19] Ezt követően a terhelt a másodfokú bíróság részére 2021. szeptember 14-én e-mail útján megküldött beadványában – a jelen felülvizsgálati eljárást megalapozó beadványában írtakkal azonos érvek mentén – jogsértőnek nevezte a tanácsülésen való részvételét tilalmazó törvényszéki tájékoztatást, és hangsúlyozta, hogy az eljárási cselekményen jelen kíván lenni, mert a tárgyaláson való jelenlét jogáról a Be. 430. § (1) bekezdése szerint nem mondott le.

[20] A Budapest Környéki Törvényszék a 2021. szeptember 17. napjára kitűzött tanácsulást megtartotta, és annak eredményeként a fentebb írtak szerint jogerős ítéletet hozott.

[21] 4.1. Az eljárási törvény a fellebbezés elbírálásának három eljárási formáját különbözteti meg: a nyilvános ülést, a tanácsulást és a tárgyalást.

[22] Főszabályként a másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésére nyilvános ülést tart, kivéve, ha az ügy tanácsülésen intézhető el, vagy tárgyalást kell tartani [Be. 599. § (1) bekezdés].

[23] A tanácsülésen való jelenlét szabályai pedig alapvetően különböznek a tárgyaláson, illetve a nyilvános ülésen való jelenlét szabályaitól.

[24] A felülvizsgálati indítványban felhívott Be. 428. § (1) bekezdése a tárgyaláson való kötelező terhelti jelenlét szabályairól rendelkezik, amellyel összhangban a Be. 430. § (1) bekezdése a törvényi feltételek teljesítése esetén a tárgyaláson való jelenlét jogáról történő lemondás lehetőségét biztosítja.

[25] A Be. 425. § (3) bekezdése szerint a nyilvános ülésre a Be.-ben megállapított eltérésekkel a tárgyalásra vonatkozó rendelkezések irányadók. Az eltérő szabályok figyelembevételével pedig a terhelt a nyilvános ülésen jelen lehet, azonban jelenléte főszabályként nem kötelező [Be. 599. § (4) bekezdés], így a fellebbezés a szabályszerűen idézett terhelt távollétében akkor is elbírálható, ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges [Be. 599. § (5) bekezdés].

[26] Ehhez képest a Be. a tanácsülésen való terhelti részvételt illetően nem tartalmaz a Be. 425. § (3) bekezdésében írtakkal megegyező szabályt. Éppen ezért a Be. 428. § (1) bekezdése kizárólag a tárgyaláson és – a törvényben rögzített eltérésekkel – a nyilvános ülésen való terhelti jelenletre irányadó, míg a tanácsülésre nem vonatkozik.

[27] Ezzel párhuzamosan a terhelt jogai eleve kizárólag a tárgyaláson [továbbá a fentebb írtak szerint, a Be. 425. § (3) bekezdésének utaló szabálya folytán a nyilvános ülésen] és a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés tárgyában tartandó ülésen való jelenletre terjednek ki [Be. 39. § (1) bekezdés h) pont].

[28] Nem létezik tehát olyan törvényi szabály, amely a tanácsülésen történő részvételt az egyesbíróon vagy a tanács tagjain és a jegyzőkönyvvezetőn [Be. 427. § (1) bekezdés] kívül a büntetőeljárásban részt vevő bármely személy számára lehetővé tenné.

[29] A tanácsülés egyedüli rendeltetése a tanácskozás és a szavazás lefolytatása, illetve ennek eredményeként a határozat meghozatala. A tanácskozás és a szavazás pedig titkos, azon az eljáró tanács elnökén és tagjain kívül csak a jegyzőkönyvvezető lehet jelen [Be. 450. § (4) bekezdés], amely rendelkezés kifejezett korlátot állít a terhelt tanácsülésen való részvétele elé.

[30] Következésképpen, a Budapest Környéki Törvényszék az eljárási törvény szabályait betartva zárta ki a 2021. szeptember 17-én megtartott tanácsülésen a terhelt jelenlétét.

[31] 4.2. A felülvizsgálati indítvány megítélése ekként azon áll, hogy a Be. az adott esetben lehetőséget nyújtott-e a Gödöllői Járásbíróság elsőfokú ítéletének tanácsülés keretében történő felülbírálatára.

[32] E törvényi feltételek meglétét pedig a Budapest Környéki Törvényszék jogerős ítéletének meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni [Be. 659. § (2) bekezdés].

[33] A 2021. szeptember 17-én hatályos Be. 598. § (2) bekezdése – az (1) bekezdésben foglalt, és a jelen ügy elbírálása szempontjából közömbös esetkörön túl – a másodfokú bíróság számára akkor biztosította a tanácsülésen való határozathozatal lehetőségét, ha az ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést és a tényállás megalapozott, vagy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) vagy c) pontján alapszik, és nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a vádlott, a védő vagy a fellebbező nem indítványozza.

[34] Jelen esetben az első két feltétel teljesült, mert az ügyészség nem jelentett be fellebbezést, és a másodfokú bíróság a tényállást megalapozottnak ítélte. A törvényben megkívánt feltételrendszer harmadik eleme azonban konjunktív, azaz, a fellebbezés az iménti feltételek meglétében mellett sem bírálható el tanácsülésen, ha a nyilvános ülés kitűzését az ügyészség, a terhelt vagy a védő indítványozza (BH 2022.70.I.).

[35] Ezzel összefüggésben a törvény kötelezettséggként írta elő a másodfokú bíróság számára, hogy az ügyészséget és a terheltet értesítse a tanácsülés kitűzéséről, a tanács összetételéről, a tanácsülés időpontjáról. A másodfokú bíróságnak egyúttal tájékoztatást kellett nyújtania, hogy értesítés címzettjei a más által bejelentett fellebbezésre, indítványra vagy nyilatkozatra – a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 211. § (6) bekezdésére is figyelemmel tizenöt napon belül – észrevételeket tehetnek [Be. 598. § (4) bekezdés]. A Be. 598. § (2) bekezdésének alkalmazásával kitűzött tanácsülés esetén e tájékoztatásnak arra is ki kellett terjednie, hogy az észrevétel előterjesztésére rendelkezésre álló határidő alatt nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzése indítványozható [Be. 598. § (5) bekezdés].

[36] Az értesítés biztosítja tehát a terhelt számára, hogy olyan eljárásjogi formát indítványozhasson, amely mellett a személyes jelenléte biztosított. A nyilvános ülés tartására irányuló kérelem a fellebbezés nyilvános ülésen való elbírálásához – kizárólag ehhez – alanyi jogosultságot teremt (Bfv.I.1035/2021/6.).

[37] Ebből következően, ha a terhelt vagy a védő él a nyilvános ülés kitűzésének indítványozásához fűződő, a Be. 598. § (4) és (5) bekezdésében biztosított alanyi jogosultságával, nyilatkozata egyúttal kötelezettséget jelent a másodfokú bíróság számára a nyilvános ülés kitűzésére. Következésképpen, ha a másodfokú bíróság a nyilvános ülés kitűzésének mellőzésével a törvényi feltételek hiányában megtartott tanácsülésen hozza meg ügydöntő határozatát, az egy tekintet alá esik azzal, mintha a nyilvános ülést szabályszerű

időzés hiányában tartotta volna meg a terhelt vagy a kötelező jelenléttel érintett védő távollétében (BH 2014.333., BH 2018.40., BH 2021.100., BH 2021.132., BH 2022.70.I.).

[38] A terhelt tehát az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezés jelenlétében történő elbírálása iránti igényét nem a kitűzött tanácsülésen való részvétel szándékának bejelentésével, hanem a részére címzett, a Be. 598. § (4) és (5) bekezdésében, valamint a 2020. évi LVIII. törvény 211. § (6) bekezdésében megkövetelt tartalommal bíró értesítés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzésének indítványozásával érvényesítheti.

[39] A Budapest Környéki Törvényszék által a terhelt részére 2021. június 21-én szabályszerűen kézbesített tájékoztatás e törvényi követelményeknek minden elemében eleget tett.

[40] A terhelt azonban a kézbesítést követő tizenöt napon belül nem indítványozta nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését, amellyel a fellebbezés tanácsülésen történő elbírálásának lehetőségét biztosító, a Be. 598. § (2) bekezdésében meghatározott harmadik feltétel is teljesült.

[41] Ez azt is jelenti, hogy a másodfokú bíróság részére a törvényi határidőn túl, 2021. szeptember 14-én megküldött terhelti beadványnak a tanácsülésen való jelenlét lehetőségét számon kérő okfejtése alapján a Budapest Környéki Törvényszék az eljárási törvénnyel összhangban mellőzte a nyilvános ülés kitűzését. A másodfokú bíróságnak ugyanis nincs olyan kötelezettsége, hogy a törvényi határidőn túl előterjesztett indítvány alapján nyilvános ülést vagy tárgyalást tartson (Bfv.III.809/2019/5.). Nem vét tehát eljárási szabályt a másodfokú bíróság, ha az ítélet ellen bejelentett fellebbezést a terhelt részére kézbesített tájékoztatásban megjelölt határidőn túl benyújtott, nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzése iránti indítvány figyelembevételét mellőzve tanácsülésen intézi el (Bfv.II.636/2021/6.).

[42] Ekként a Budapest Környéki Törvényszék sem sértett eljárási szabályt a jogerős ítélet tanácsülésen való meghozatalával, így a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértés sem valósult meg, ezért a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt felülvizsgálati ok sem teljesült.

[43] **IV.** A kifejtett érvek mentén a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen, a 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[44] **V.** A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[45] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2022. november 23.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzinger Márton s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró

